

Grunnlaget for inntektsoppgjørene 2014

Foreløpig rapport fra TBU,
17. februar 2014

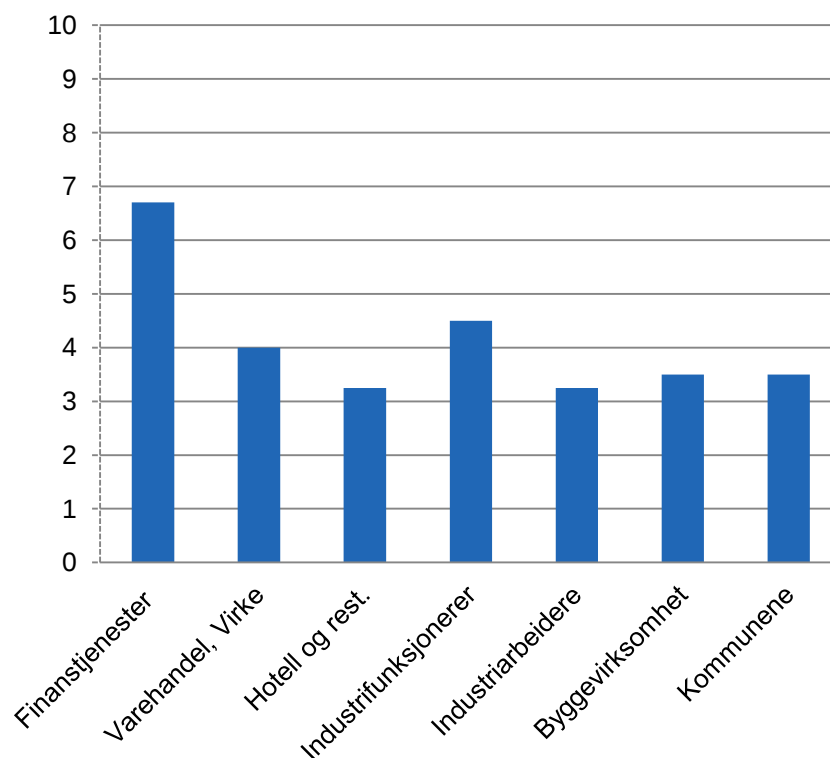
Innholdet i TBU-rapportene

- *Hovedpunkter* i den foreløpige rapporten
 - Lønnsutviklingen i 2013
 - Prisutviklingen – inkl. KPI-anslag for 2014
 - Industriens konkurranseevne
 - Inntektsutviklingen i husholdningene
 - Utviklingen i norsk og internasjonal økonomi
- *Oppdatering* i mars 2014 og NOU-publisering
 - Mer fullstendig lønnsstatistikk for 2013
 - Lederlønnsutvikling
 - Lønnsutviklingen for kvinner og menn
 - Lønn etter utdanning
 - Lønns- og inntektsfordelingen
- Oppsummering *etter inntektsoppgjørene* i juni 2014

Stabil lønnsvekst i 2012 og 2013

- Gjennomsnittlig lønnsvekst i 2013 var 3,9 prosent mot 4,0 prosent i 2012
- Lønnsveksten varierer mer mellom hovedområder i 2013 enn året før: 3 og 6,7
- 2012 mellom 3 og 4
2011 mellom 3,5 og 5
2010 mellom 3 og 6
- I Finanstjenester fører bonuser til mye variasjon.

Årslønnsvekst 2012-2013 for noen hovedområder. Prosent

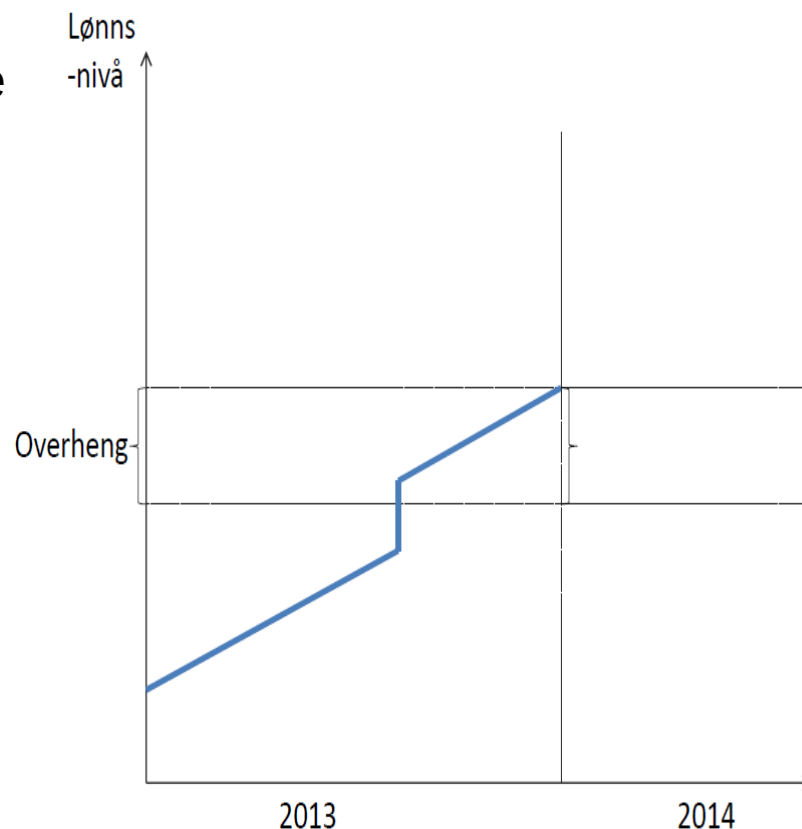
Lavt lønnsoverheng til 2014

- Overhengen til 2014 er anslått til $\frac{3}{4}$ prosent
 - 1 %-poeng mindre enn til 2013,
 - vanlig med lavt overheng til år med hovedoppgjør
 - Litt lavere nå enn til 2012, forrige hovedoppgjør

Lønnsoverheng: forholdet mellom lønnsnivået ved utgangen av året og gjennomsnittet over året

Overheng til 2014 i noen sektorer. Pst.

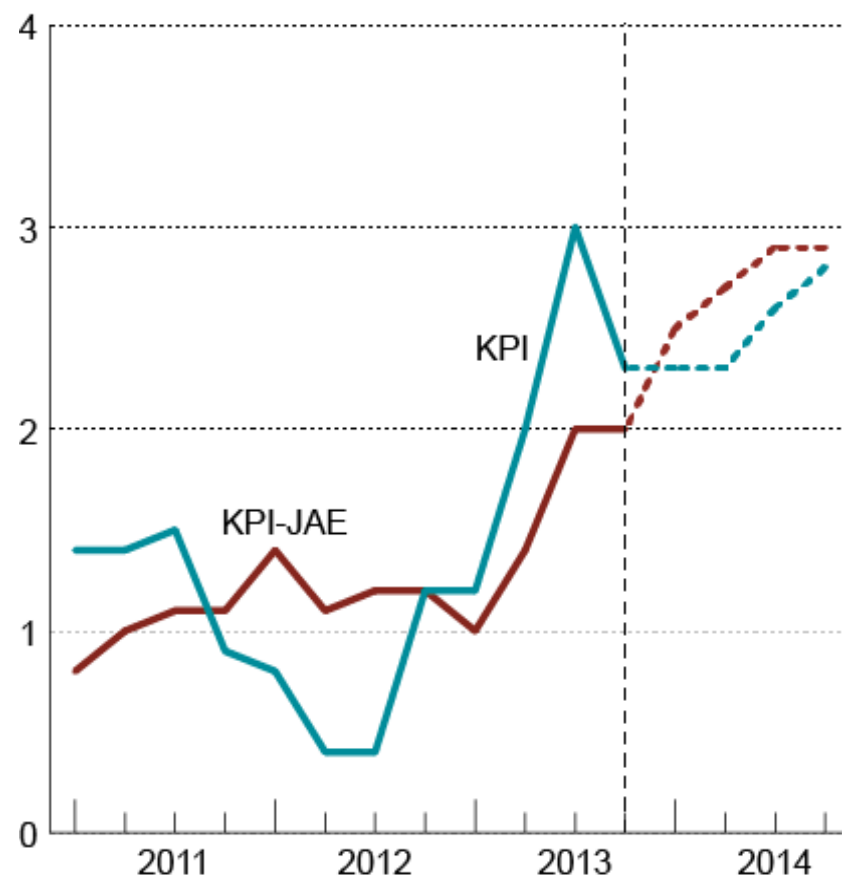
Industri, arbeidere	1¼
Industri, funksjonærer	1½
Finansnæringen	1,0
Virke - bedrifter i varehandel	1,0
Kommunene	½
Spekter - Helseforetakene	¾
Spekter – øvrige bedrifter	¾

Utsiktene for inflasjonen i 2014

- Konsumprisene økte med 2,1 pst. i 2013
 - KPI-JAE steg med 1,6 pst
- Utvalget anslår veksten i KPI til om lag 2,5 prosent fra 2013 til 2014
 - Lavere energipriser (-)
 - Svakere kronekurs (++)
- KPI-JAE anslag 2,7 pst.

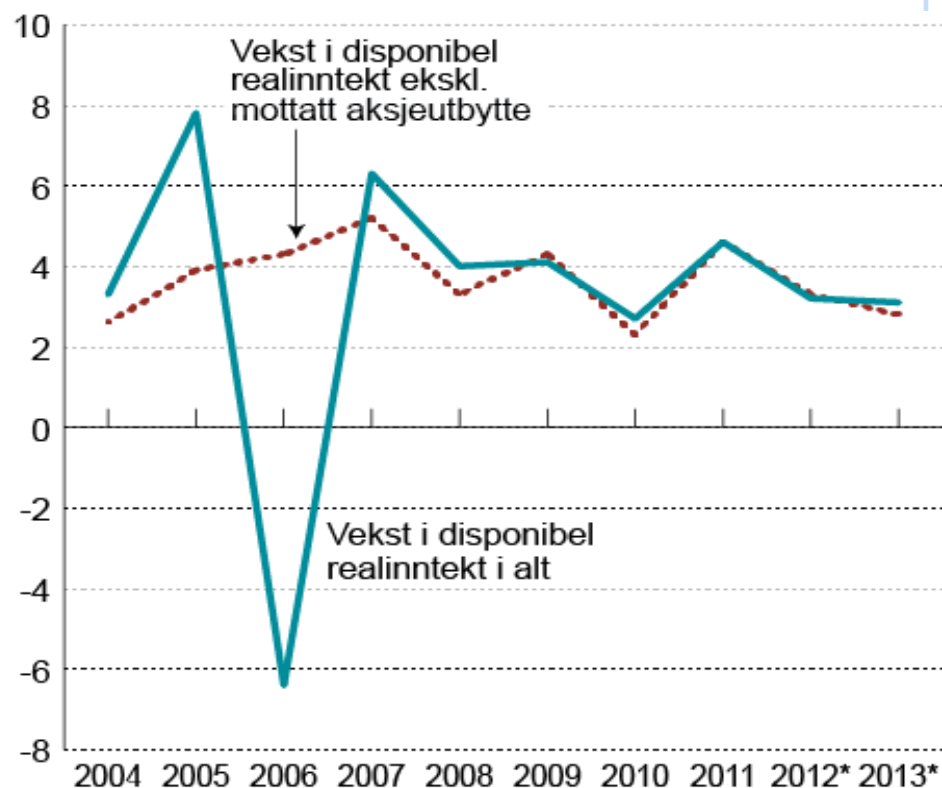
Vekst i konsumpriser, KPI og KPI-JAE.
Prosentvis vekst fra samme kvartal året før

Husholdningenes inntekter

- Høy vekst i disponibel realinntekt i 2013: 3,1 pst.
- Regnet per person var veksten 1,3 pst.
- Reallønn etter skatt økte i gjennomsnitt med 1,8 prosent fra 2012 til 2013 mot 3,2 prosent året før
- Høyere prisvekst i 2013 er hovedårsak til forskjell

Vekst i husholdningenes disponible realinntekt. Prosentvis endring fra året før

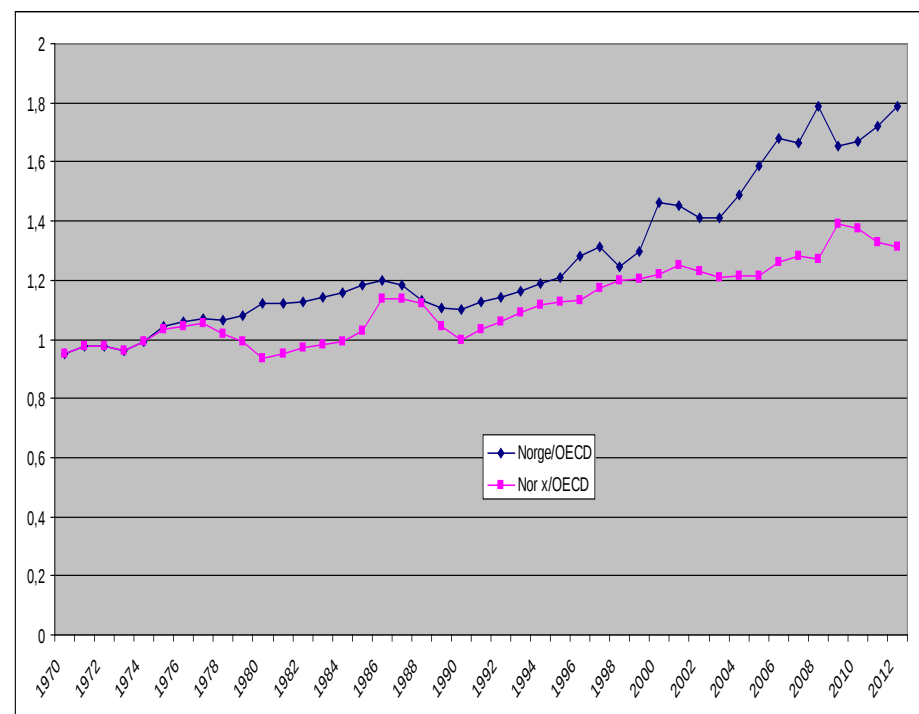

Utviklingen i konkurranseevnen

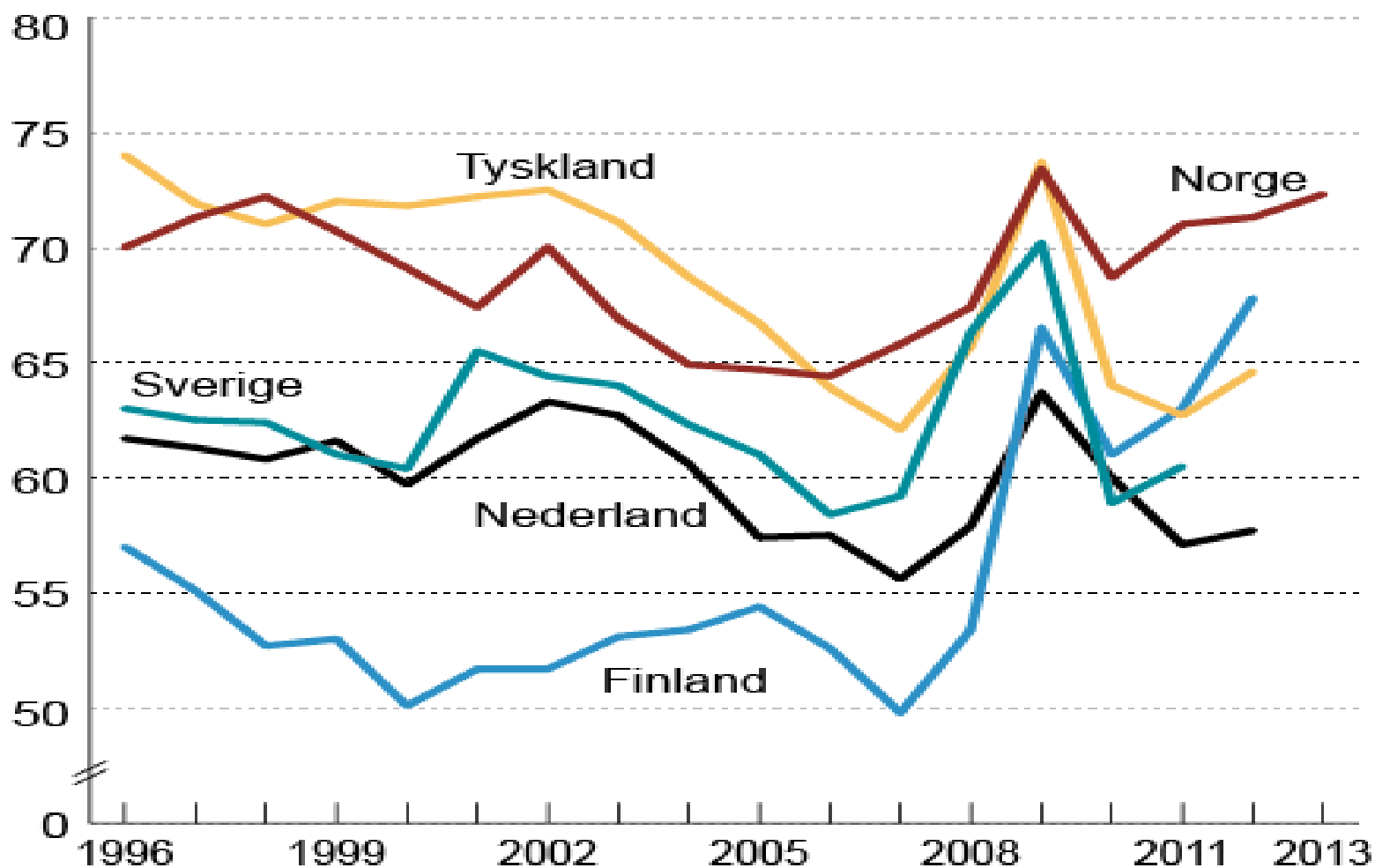
- Gunstig makroøkonomisk utvikling
- Lønnskostnadsandel i industrien relativt høy historisk sett, men innafor hovedkursen
- Timelønnskostnader har økt relativt mye, men svakere kronekurs ga en liten bedring i 2013
- Relativ produktivitet i industrien har falt litt i faste priser, men økt litt i løpende priser

God konkurranseevne for Norge: lav ledighet, høy inntektsvekst, store overskudd på driftsbalansen

- BNP per capita regnet i kjøpekraftjusterte priser øker mye i Norge i forhold til OECD-snittet
- Uten ekstrainntekter fra petroleumsvirksomheten har "produktiviteten" gått litt ned siden 2009
- Stor økning siden 2005

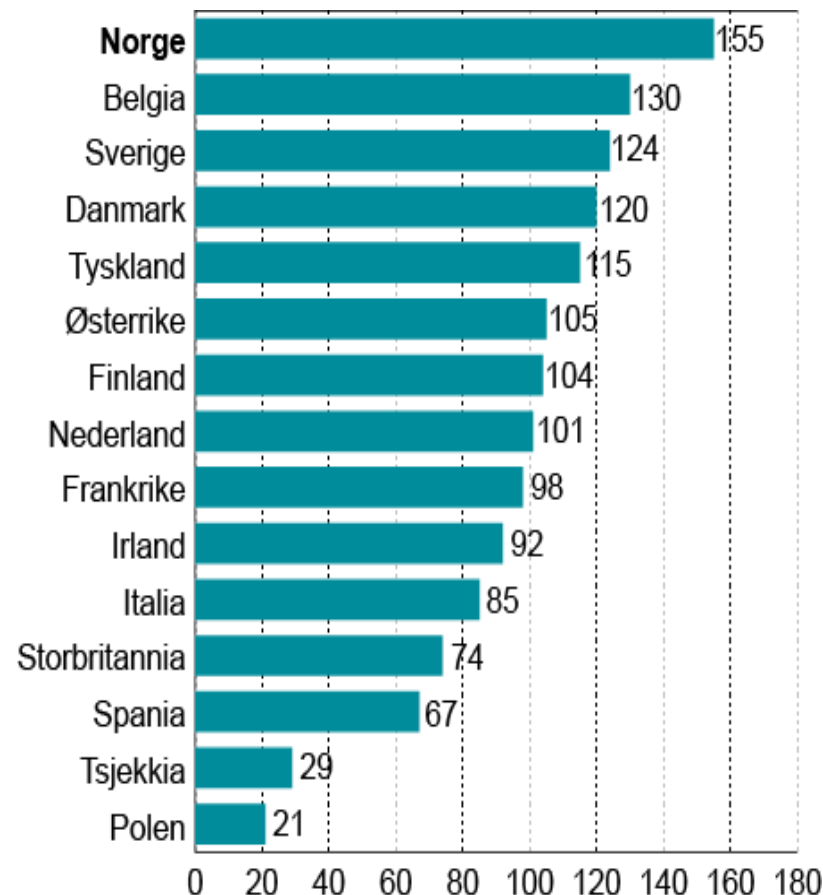
Høy lønnskostnadsandel i industrien

Konkurransesevnen – nivået på timelønnskostnadene er høyt

- Gjennomsnittlige timelønnskostnader i industrien 55 prosent høyere i Norge enn hos handelspartnerne
 - Ned fra 57 prosent i 2012
 - 3 pst. skyldes svakere krone
 - Høyere nominell lønnsvekst i Norge
- Nye kilder og beregninger i forhold til fjorårets rapport

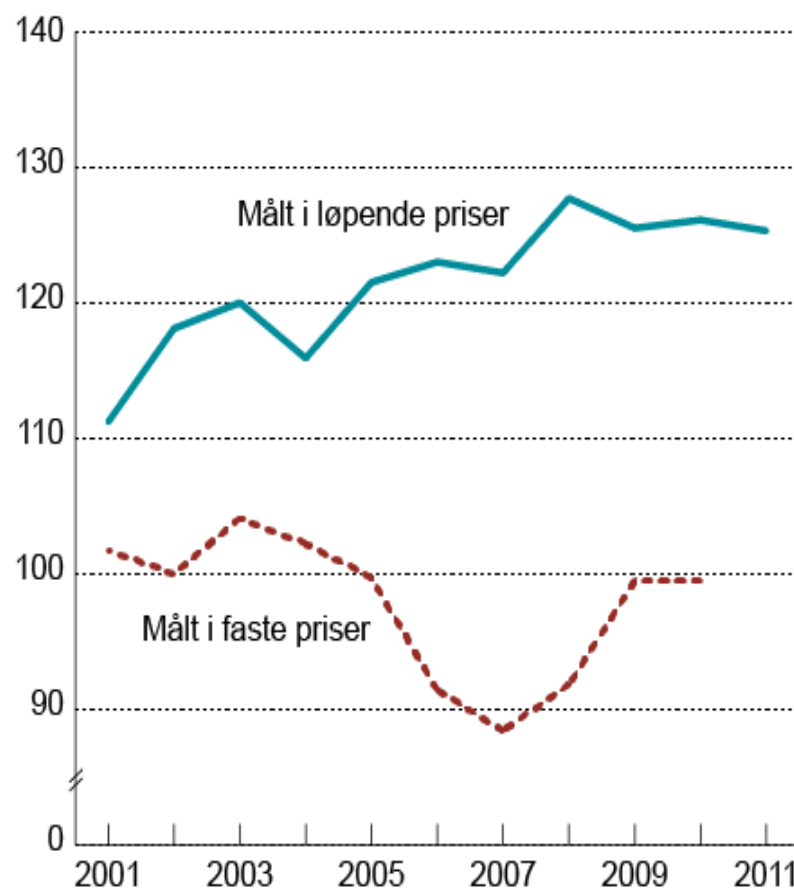
Lønnskostnader per timeverk i norsk industri i forhold til handelspartnerne. 2013. Handelspartnerne =100.

Konkurransesevnen - produktivitet

- Arbeidsproduktiviteten i norsk industri i forhold til handelspartnere litt ned siste ti år
- Høyere prisvekst på norske produkter har gitt bytteforholdsgevinst for industrien
- Ikke lett å skille mellom volum og pris i slike beregninger

Relativ utvikling i bruttoprodukt pr. timeverk i industrien, faste og løpende priser i felles valuta. Indeks 2000=100.

Hovedpunkter i rapporten

- Stabil lønnsvekst i 2013 og 2012
 - 3,9 (og 4) prosent nominell lønnsvekst
 - 2,1 prosent KPI-vekst førte til lavere reallønnsvekst enn i 2012
 - Større forskjeller i lønnsvekst mellom områder enn i 2012
- Lønnsoverhenget til 2014 anslås til $\frac{3}{4}$ prosent (ekskl. staten)
- Utvalget anslår en vekst i konsumprisene fra 2013 til 2014 på om lag 2,5 prosent. Svakere krone gir økt inflasjon
- God konkurranseevne for landet – kostnadsproblem for industrien
- Makroøkonomiske utsikter
 - Moderat vekst i norsk økonomi og fortsatt lav ledighet
 - Fortsatt svak vekst internasjonalt, men mer positivt enn i fjor